

Onderwerp	Vaststelling wijzigingen gemeenschappelijke regelingen GGD, OD, RSJ, VRIJ
Zaaknummer	23573-2024
B&W vergadering	21 mei 2024
Integrale advisering	Jeanet van Olst (Juridisch)
Portefeuillehouder	Dhr. B.J.M. Nijboer, Mevr. G.H. Toeter, Dhr. A.C. Hofland
Voor informatie	GGD: Michelle Bohan OD: Sjaak Legebeke RSJ: Marlon Oostewechel VRIJ: Geke Goosen

Bestuurssamenvatting

De wetgever heeft de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) aangepast door een aantal mogelijkheden toe te voegen om de positie van gemeenteraden te versterken. De vier gemeenschappelijke regelingen (GGD IJsselland (hierna te noemen GGD), Omgevingsdienst IJsselland (hierna te noemen OD), Regionaal Serviceteam Jeugd IJsselland (hierna te noemen RSJ) en de Veiligheidsregio IJsselland (hierna te noemen VRIJ) moeten door deze wijziging voor 1 juli 2024 worden aangepast. Regionaal zijn de vier besturen samen opgetrokken om te komen tot een wijzigingsvoorstel per gemeenschappelijke regeling (GR). De gemeenteraden zijn hierin betrokken via een werkconferentie op 21 april jl. en daarnaast heeft de gemeenteraad op 21 december 2023 ingestemd met de concept wijzigingen. Het college wordt gevraagd om voor 1 juli 2024 te besluiten om de gewijzigde gemeenschappelijke regelingen vast te stellen. Met dit voorstel wordt het college gevraagd om de vier gemeenschappelijke zoals voorgesteld te wijzigen en dit ter goedkeuring voor te leggen aan de gemeenteraad.

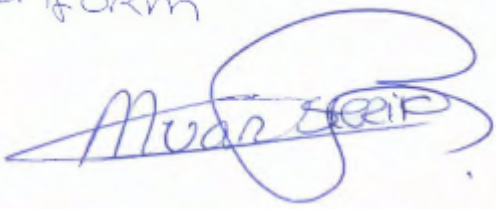
Beslispunten

1. Kennis te nemen van de voorgestelde wijziging van de vier gemeenschappelijke regelingen GGD, OD, RSJ en VRIJ;
2. Te besluiten tot wijziging van de volgende gemeenschappelijke regelingen overeenkomstig de bijgevoegde concept besluiten, onder voorbehoud van toestemming van de raad;
 - a. GGD IJsselland
 - b. Omgevingsdienst IJsselland
 - c. Regionaal Serviceteam Jeugd IJsselland
 - d. Veiligheidsregio IJsselland
3. Het voorgenomen besluit tot wijziging van de gemeenschappelijke regelingen voor toestemming voor te leggen aan de gemeenteraad overeenkomstig bijgevoegd concept raadsvoorstel.

Besluit

Conform

Inleiding

Het algemeen bestuur van iedere afzonderlijke gemeenschappelijke regeling heeft een voorstel voorgelegd tot wijziging van de betreffende gemeenschappelijke regeling. Deze GR bevat de hoofdafspraken tussen de deelnemende gemeenten over onder meer de taken die de GGD, OD, RSJ en VRIJ voor hen uitvoert, de inrichting en samenstelling van het bestuur, de (programma)begroting en de jaarstukken, de verantwoording van de besturen en bestuursleden aan de gemeenten. Regionale bestuursvormen zijn ontstaan om de bestuurlijke slagkracht te vergroten, maar ook voor het uitvoeren van bedrijfsvoeringstaken. Hierdoor zijn de lokale volksvertegenwoordigers meer op afstand komen te staan, waardoor de democratische grondslag onder druk kan komen te staan. De wetgever nam een aantal mogelijkheden tot versterking op in de Wgr, waarbij bij bepaalde onderwerpen ruimte is gelaten voor afwegingen per GR. Naast de aanpassingen in verband met de wetwijziging is onderzocht welke andere wijzigingen nodig zijn om de regeling weer in overeenstemming te brengen met de praktijk, te actualiseren of te verduidelijken, verwijzingen weer kloppend te maken en om werkprocessen te versoepelen. Deze voorgestelde wijzigingen zijn 21 december 2023 voorgelegd aan de raad, via het eerste ontwerp wijziging van GR'en. Alle gemeenteraden van deelnemende gemeenten hebben de mogelijkheid gehad een zienswijze in te dienen op de wijzigingsvoorstellen.

Zienswijzen

Door de gemeenteraad van Kampen en de Provinciale Staten zijn zienswijzen ingediend. De zienswijze van de Staten heeft alleen betrekking op de omgevingsdienst. Het algemeen bestuur van de omgevingsdienst adviseert Gedeputeerde Staten om in de zienswijze van de Staten geen aanleiding te zien om het oorspronkelijke tekstvoorstel te wijzigen. Een nadere toelichting daarop is opgenomen in de aanbiedingsbrief van de omgevingsdienst aan het college van Gedeputeerde Staten.

De zienswijze van de gemeente Kampen heeft betrekking op alle vier GR-en en betreft onder meer de wens om als raad een evaluatieverzoek over onderdelen van het beleid te kunnen doen aan het algemeen bestuur van de regeling. Deze zienswijze is behandeld door de besturen van de GR-en. Dat heeft ertoe geleid dat er in de toelichting bij het artikel duidelijk wordt vastgelegd dat de voorgestelde evaluatiebepaling ook elke gemeenteraad en de staten (of meerdere raden gezamenlijk) de mogelijkheid biedt om een evaluatieverzoek te richten aan het algemeen bestuur van de GR.

Motie

De raad heeft tijdens de behandeling van de voorgestelde wijzigingen op 21 december 2023 een motie aangenomen waarin wordt opgeroepen om als raad het initiatief te nemen om samen met de griffie, griffiers en een afvaardiging van de gemeenteraden uit de regio IJsselland bijeen te komen om te praten over een gezamenlijke aanpak gericht op een betere aansturing van gemeenschappelijke regelingen. Daarnaast om te onderzoeken of de inzet van raadsrapporteurs of een andere vorm van toezicht kan leiden tot meer politieke en beleidsinhoudelijke grip op GR'en. Dit met als doel om met elkaar te komen tot een vorm waarbij de positie van de gemeenteraden daadwerkelijk wordt versterkt. Het initiatief hiervoor is inmiddels genomen vanuit de griffie.

Na afronding van het zienswijzeproces is nu de fase van besluitvorming over de voorstellen tot wijziging van de GR- en aangebroken. De colleges van B&W en Gedeputeerde Staten dienen tot de wijzigingen te besluiten en hebben hiervoor toestemming van hun raden respectievelijk Provinciale Staten nodig.

Net als bij het voorleggen voor zienswijzen willen de GR-en de wijzigingsvoorstellen voor deze afsluitende besluitvorming gezamenlijk aan de gemeenten voorleggen.

Beoogd effect

Naast een algehele update van iedere afzonderlijke GR, worden met de wijziging de gevolgen van de wijziging van de Wgr doorgevoerd. Beoogd wordt, de positie van de gemeenteraden hierdoor te versterken.

Argumenten

1.1. *De wetgever wijzigde de Wet gemeenschappelijke regelingen om de betrokkenheid van gemeenteraden en -raadsleden te versterken;*

Op 1 juli 2022 trad de wetwijziging van de Wgr in werking. Regionale bestuursvormen zijn belangrijk voor onder meer het behalen van bepaalde doelstellingen, het vergroten van de bestuurlijke slagkracht en/ of het uitvoeren van bedrijfsvoeringstaken. De keerzijde is dat de gemeenteraad als lokale volksvertegenwoordiging meer op afstand komt te staan, waardoor de democratische grondslag onder druk kan komen te staan. Dit maakt het volgens de wetgever noodzakelijk om de betrokkenheid van gemeenteraden en -raadsleden te verbeteren. De gemeenten en GR-besturen hebben twee jaar (tot 1 juli 2024) de gelegenheid om hun regelingen aan te passen.

1.2. *Voor invulling van de nieuwe wettelijke mogelijkheden hebben de algemeen besturen zich laten leiden door de uitkomsten van de werkconferentie op 21 april 2023;*

Deze werkconferentie was een initiatief van de griffiers kring IJsselland en de directie/bestuurssecretarissen van de gemeenschappelijke regelingen waaraan alle gemeenten in IJsselland deelnemen (Veiligheidsregio IJsselland, GGD IJsselland, Omgevingsdienst IJsselland, Regionaal Serviceteam Jeugd IJsselland). Doel van de conferentie was om samen met raads- en (voor de Omgevingsdienst ook) statenleden de nieuwe wettelijke mogelijkheden te verkennen. Daarnaast had de bijeenkomst als doel om een beeld te krijgen van de wensen die leven bij raads- en statenleden.

1.3. *De vier GR'en leggen in de wijziging GR eensluidende voorstellen voor aan de gemeenten;*

De samenwerking bij de werkconferentie was voor de genoemde GR-en in IJsselland reden om hun voorstellen op dit onderdeel onderling zoveel mogelijk af te stemmen. Resultaat is dat er eensluidende voorstellen zijn over de gemeenschappelijke (raads-) adviescommissie, zienswijzeprocedure begroting, overige zienswijzen, participatie, evaluatie, actieve informatieplicht en uittreding.

Voor een uitgebreidere toelichting op deze punten en op de wijzigingen die nodig zijn om de regelingen weer up-to-date te maken wordt verwezen naar het raadsvoorstel en de gewijzigde regelingen in de bijlagen bij dit voorstel.

1.4. *De vier GR-en maken van de gelegenheid gebruik om de gehele GR up-to-date te maken;*

GGD

De laatste wijziging van de GR GGD dateert van 2020. De GGD heeft onderzocht welke andere wijzigingen nodig zijn om de regeling up-to-date te maken. De volgende punten zijn gewijzigd:

- Vervallen vaststellen instructie directeur Publieke Gezondheid/secretaris
- Financiële verdeelsleutel
- Data vaststellen begroting en jaarstukken; de datum waarvóór het vaststellen van de begroting dient te geschieden is gewijzigd naar 15 september. Door het loslaten van de datum voor het vaststellen van de jaarstukken ontstaat meer speelruimte voor de vaststelling van de jaarrekening. De uiterlijke termijn van indienen van begroting en jaarrekening bij gedeputeerde staten blijft ongewijzigd.
- Geen zienswijze voor bepaalde begrotingswijzigingen; er wordt geen zienswijze meer gevraagd bij wijzigingen waarbij de gemeentelijke bijdrage niet wordt verhoogd.
- Bestemmen rekeningresultaat: vastleggen besluitvorming rondom het rekeningresultaat bij de jaarrekening.
- Bekendmaking; aanpassing van de bepalingen over bekendmaking

Deze staan uitgelegd in toelichting bij de 6^e wijziging zoals die als bijlage bij dit voorstel gevoegd.

OD

De laatste wijziging van de GR OD dateert van 2020. De OD onderzocht welke andere wijzigingen nodig zijn om de regeling up-to-date te maken. De wijzigingen staan uitgelegd in meest rechts groen gearceerde kolom van de toelichting bij de 2^e wijziging zoals die als bijlage bij dit document is gevoegd.

Hierbij wordt expliciet opgemerkt dat de participatiebepaling van de OD afwijkt van die van de andere drie regiobrede GR-en. De reden hiervoor is dat de OD uit naam van haar deelnemers veel juridische besluiten neemt met rechtsgevolgen voor inwoners, bedrijven en belanghebbenden. Inspraak op die besluiten loopt via wettelijke procedures met strakke beslistermijnen. De andere GR-en nemen een tekst op waarbij inwoners en belanghebbenden het dagelijks bestuur kunnen verzoeken om een participatietraject. Dit is voor de OD niet wenselijk omdat daarmee de indruk wordt gewekt dat afgeweken kan worden van de wettelijke procedures voor de vele juridische besluiten die de OD namens haar deelnemers neemt.

RSJ

Voor RSJ IJsselland geldt dat er op een aantal onderdelen afgeweken wordt van de andere GR-en. Dit vloeit voort uit het feit dat de RSJ IJsselland een bedrijfsvoeringsorganisatie is. Zo stelt de RSJ IJsselland bijvoorbeeld zelf geen beleid vast en kan er vanuit die hoedanigheid dan ook geen inspraak door inwoners plaats vinden.

De wijzigingen in de GR RSJ IJsselland die nu voorliggen komen voort uit de wijziging WGR (1 juli 2022), zodat de geldende regeling up-to-date is en voldoet aan de juridische eisen voor de gestelde termijn van 1 juli 2024. Er worden nu géén andere wijzigingen voorgesteld dan voortvloeiend uit de wijziging WGR. RSJ IJsselland is tevens bezig met de doorontwikkeling van de eigen organisatie, waardoor er mogelijk op termijn opnieuw een wijziging aan u wordt voorgelegd. De doorontwikkeling van het RSJ, passend bij de opgaven binnen de jeugdzorg, vergt een zorgvuldig proces. Zoals gesteld liggen dan nu ook alleen de wijzigingen voor die wettelijk gedaan moeten worden conform de Wgr.

VRIJ

De laatste wijziging van de GR VRIJ dateert van 2017. VRIJ onderzocht welke andere wijzigingen nodig zijn om de regeling up-to-date te maken. Dit heeft geleid tot wijzigingen op de volgende punten:

- Andere taken en bevoegdheden VRIJ: bijvoorbeeld op het gebied van Bevolkingszorg en het op verzoek adviseren van gemeenten over veiligheid van evenementen.
- Ambtelijke organisatie: aanpassing bepaling over instructies voor bepaalde functies;
- Begrotingswijzigingen: er wordt geen zienswijze meer gevraagd bij wijzigingen waarbij de gemeentelijke bijdrage niet wordt verhoogd.
- Rekeningresultaat: vastleggen besluitvorming rondom het rekeningresultaat bij de jaarrekening.

Tot slot wordt een aantal technische en/ of tekstuele verbeteringen voorgesteld.

2.1 De wijzigingen voldoen aan de gewijzigde Wgr;

De gemeenteraad heeft besloten geen zienswijze in te dienen tegen de voorgestelde wijzigingen van de vier GR'en. De wijzigingen voldoen aan de Wgr en komen overeenkomen met het resultaat van de werkconferentie voor raadsleden. De vier GR'en leggen daarnaast eensluidende voorstellen voor.

3.1 Het college kan alleen met toestemming van de raad besluiten gemeenschappelijke regelingen te wijzigen.

De GR'en VRIJ, GGD, OD en RJS zijn collegeregelingen. Het college is bevoegd te besluiten over het wijzigen van de regeling. Echter, de Wgr stelt dat het college een dergelijk besluit pas neemt na verkregen toestemming van de raad. De raad kan alleen toestemming onthouden als sprake is van strijd met het recht of met het algemeen belang.

Duurzaamheid

Niet van toepassing.

Kantttekeningen

1.1. *Het moet blijken of de voorgestelde wijzigingen daadwerkelijk de betrokkenheid en de rol van de gemeenteraad vergroten.*

De wijzigingen voldoen aan de gewijzigde Wgr. Of ze voldoende bijdragen aan het doel van de wetswijziging, namelijk het vergroten van de democratische legitimatie door meer betrokkenheid en het versterken van de kaderstellende en controlerende rol van de gemeenteraad, moet blijken. Verdere opvolging van de aangenomen motie zal hier naar verwachting aan gaan bijdragen. Er is een intensief voorbereidingstraject voorafgegaan aan het opstellen van de ontwerp wijzigingen, waarbij de vier GR'en nauw hebben samengewerkt en tot eensluidende voorstellen zijn gekomen. Daarnaast komen de voorgestelde wijzigingen overeen met het resultaat van de werkconferentie waaraan raadsleden hun inbreng hebben kunnen leveren.

Financiën en Fiscale aspecten

De wijziging van de GR brengt geen directe financiële of fiscale aspecten met zich mee.

Vervolg

De wijziging van de Wgr is reeds op 1 juli 2022 in werking getreden. Dat betekent dat waar een gemeenschappelijke regeling eventueel in strijd is met de nieuwe wettelijke bepalingen, de Wgr voorgaat. Slechts voor enkele artikelen geldt dat niet. Daar geldt dat de gemeenschappelijke regeling binnen twee jaar (dus voor 1 juli 2024), moet zijn aangepast aan de gewijzigde Wgr. Hoewel dit niet expliciet in de Wijzigingswet wordt toegelicht, moet worden aangenomen dat - wanneer de gemeenschappelijke regeling binnen de overgangstermijn van 2 jaar nog niet is aangepast - ook voor de betreffende artikelen geldt dat ingeval van eventuele strijdigheid de Wgr voorgaat.

Na toestemming van de raad is het collegebesluit om de gemeenschappelijke regelingen te wijzigen definitief. Het college stelt de AB's van de verschillende regelingen op de hoogte van het besluit. De wijziging van de regelingen is tot stand gekomen als:

- **GGD:** in een vergadering van het AB blijkt dat $\frac{2}{3}$ van de colleges van de deelnemende gemeente heeft besloten tot wijziging van de regeling;
- **VRIJ:** in een vergadering van het AB blijkt dat $\frac{2}{3}$ van de colleges van de deelnemende gemeente heeft besloten tot wijziging van de regeling;
- **OD:** in een vergadering van het AB blijkt dat alle colleges tot wijziging van de regeling hebben besloten;
- **RSJ:** de colleges unaniem tot wijzigen hebben besloten.

Communicatie

Na verkregen toestemming van de raad worden de vier GR-en schriftelijke geïnformeerd over het collegebesluit het college via bijgevoegde antwoordbrieven.

Bijlagen

(zie zaaknr: 22421-2024)

Bijlage 0.0 – Gezamenlijke aanbiedingsbrief

Bijlage 0.1 – Zienswijze evaluatie GR ODIJ

Bijlage 0.2 – Zienswijze indienen GR ODIJ

Bijlage 0.3 – Zienswijze gemeente Kampen

Bijlage 1.1 GGD - Aanbiedingsbrief GGD IJsselland

Bijlage 1.2 GGD – Modelwijzigingsbesluit colleges 6^e wijziging GR GGD IJsselland

Bijlage 1.3 GGD - Toelichting op modelbesluit 6^e wijziging van de GR GGD IJsselland t.b.v. besluitvorming

Bijlage 1.4 GGD – Concept GR GGD IJsselland incl. concept 6^e wijziging versie

Bijlage 1.5 GGD – Antwoordbrief definitief besluit

Bijlage 2.1 OD – Aanbiedingsbrief advies zienswijzen en vervolg twee wijziging GR OD IJsselland

Bijlage 2.2 OD – Toelichting bij 2^e wijziging GR OD IJsselland

Bijlage 2.3 OD – 2^e Wijziging GR OD IJsselland

Bijlage 2.4 OD – Geconsolideerde versie GR OD IJsselland

Bijlage 2.5 OD – Bijlage bij de GR OD IJsselland

Bijlage 2.6 OD - Antwoordbrief definitief besluit

Bijlage 3.1 RSJ - Aanbiedingsbrief GR RSJ IJsselland

Bijlage 3.2 RSJ – Concept GR RSJ IJsselland

Bijlage 3.3 RSJ - Antwoordbrief definitief besluit

Bijlage 4.1 VRIJ – Aanbiedingsbrief wijziging VRIJ IJsselland

Bijlage 4.2 VRIJ – Toelichting wijzigingen GR VRIJ IJsselland

Bijlage 4.3 VRIJ – Concept gewijzigde GR VRIJ IJsselland

Bijlage 4.4 VRIJ - Antwoordbrief definitief besluit

Bijlage 5 – Raadsvoorstel en -besluit voorstel wijziging GR vier gemeenschappelijke regelingen